

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku za rešitev spora glede pristojnosti, začetem z zahtevo Policijske postaje Piran, na seji dne 24. novembra 2005

o d l o č i l o:

Za odločanje v postopku o prekršku zoper A. A. zaradi storitve prekrška, opisanega v obdolžilnem predlogu Policijske postaje Piran št. 81/11-442308 z dne 14. 3. 2005, je pristojna Policijska postaja Piran.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Policijske postaja Piran je na podlagi prvega odstavka 103. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03 in nasl. – v nadaljevanju ZP-1) pri Okrajnem sodišču v Piranu vložila obdolžilni predlog zaradi prekrška po petem odstavku 30. člena v zvezi z 234. členom Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 83/04 in nasl. – v nadaljevanju ZVCP-1).

2. Okrajno sodišče v Piranu se je s sklepom št. PR 93/2005 z dne 14. 3. 2005 izreklo za stvarno nepristojno in odstopilo obdolžilni predlog Policijski postaji Piran. Pri tem je navedlo, da je v prometni nesreči nastala le materialna škoda na osebnem avtomobilu, ki je last obdolženega, in je le obdolženi utrpel lahko telesno poškodbo, zato mu ni mogoče očitati, da je povzročil prometno nesrečo II. kategorije in ne pride v poštev uporaba 234. člena ZVCP-1. Sodišče je še navedlo, da je za izvedbo postopka o prekršku iz petega odstavka 30. člena ZVCP-1 pristojen prekrškovni organ, saj je za tak prekršek predpisana globa v višini 50.000 SIT in štiri kazenske točke ter ne gre za primer iz 52. člena ZP-1, ko hitri postopek ni dovoljen.

3. Policijska postaja Piran je pred Vrhovnim sodiščem sprožila spor o pristojnosti med Okrajnim sodiščem v Piranu in Policijsko postajo Piran. V vlogi navaja, da je v drugi alineji drugega odstavka 134. člena ZVCP-1 prometna nesreča II. kategorije opredeljena kot prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana. Pri tem pa zakon ne določa, da ta oseba ne bi mogla biti (tudi) domnevni storilec prekrška. Policijska postaja Piran zato meni, da se mora v obravnavanem primeru uporabiti 234. člen ZVCP-1, to pa pomeni, da je za postopek o prekršku pristojno Okrajno sodišče v Piranu.

4. Vrhovno sodišče je Ustavnemu sodišču odstopilo zahtevo Policijske postaje Piran za odločitev o sporu glede pristojnosti. Navedlo je, da je po drugem odstavku 83. člena ZP-1 za odločitev o sporu glede pristojnosti med sodišči in prekrškovnimi organi sicer pristojno Vrhovno sodišče. Ker pa gre v konkretnem primeru za spor o stvarni pristojnosti med sodiščem in policijsko postajo, ki je po 4. členu Zakona o policiji (Uradni list RS, št. 49/98 in nasl. – ZPol) sestavni del policije kot državnega organa v sestavi Ministrstva za notranje zadeve, je po mnenju Vrhovnega sodišča za odločitev o sporu glede pristojnosti (med sodiščem in drugim državnim organom) skladno z določbo osme alineje prvega odstavka 160. člena Ustave pristojno Ustavno sodišče.

B.

5. Ustavno sodišče je na podlagi osme alineje prvega odstavka 160. člena Ustave pristojno, da odloča o sporih glede pristojnosti med sodišči in drugimi državnimi organi. Po določbi drugega odstavka 61. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) lahko, če pride do spora o pristojnosti zato, ker več organov zavrača pristojnost v posamezni zadevi, zahteva rešitev spora o pristojnosti organ, ki mu je bila zadeva odstopljena, pa meni, da zanjo ni pristojen.

6. Po prvem odstavku 52. člena ZP-1 odloča o prekrških prekrškovni organ po hitrem postopku, razen v primerih, ko zakon določa drugače. Drugi odstavek istega člena določa izjeme, ko hitri postopek ni dovoljen. Po drugi alineji drugega odstavka 52. člena ZP-1 hitri postopek ni dovoljen, če je za prekršek poleg globe predpisana stranska sankcija oziroma če prekrškovni organ ali predlagatelj postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije. Po tretjem odstavku 52. člena ZP-1 se hitri postopek lahko izvede tudi v navedenem primeru, če tako določa zakon. ZVCP-1 v prvem odstavku 235. člena določa, da odloča o prekršku iz tega zakona prekrškovni organ v hitrem postopku tudi, če je za prekršek poleg globe predpisana stranska sankcija največ pet kazenskih točk v cestnem prometu v določenem številu. Po prvem odstavku 234. člena ZVCP-1 se udeleženec cestnega prometa, ki s prekrškom iz tega zakona ogrozi drugega udeleženca cestnega prometa ali povzroči prometno nesrečo, razen prometne nesreče z neznatno nevarnostjo, kaznuje za prekršek z najmanj 30.000 tolarji. Vozniku motornega vozila se izreče tudi najmanj tri kazenske točke. Glede na navedeno, je za izvedbo postopka o prekršku po petem odstavku 30. člena ZVCP-1 pristojen prekrškovni organ, za izvedbo postopka o prekršku po prvem odstavku 234. člena ZVCP-1 pa okrajno sodišče.

7. Ustavno sodišče je v odločbi št. P-21/05 z dne 16. 6. 2005 (Uradni list RS, št. 62/05) sprejelo stališče, da mora v primeru, ko je pristojnost za odločanje v postopku o prekršku odvisna od pravne opredelitve prekrška glede na določbe ZVCP-1, Okrajno sodišče, kadar postaja prometne policije skladno s 103. členom ZP-1 vloži obdolžilni predlog na sodišče, ker ocenjuje, da je treba prekršek opredeliti po strožji pravni kvalifikaciji, tak predlog tudi obravnavati. Obravnavani primer pa ni takšen.

8. Kot je razvidno iz zahteve za rešitev spora glede pristojnosti, je do zavračanja stvarne pristojnosti za odločanje v konkretni zadevi pripeljala zgolj različna razlaga pojma prometna nesreča, ki je v ZVCP-1 opredeljena kot kvalifikatorna okoliščina, zaradi katere temeljni prekršek postane hujši. Stvarna pristojnost za odločanje o konkretnem prekršku je torej odvisna od odločitve, ali gre pri obdolženčevemu ravnanju za prometno nesrečo, zaradi katere je treba prekršek pravno opredeliti po prvem odstavku 234. člena ZVCP-1, ali ne gre.

9. Iz obdolžilnega predloga Policijske postaje Piran je razvidno, da se obdolženemu očita, da hitrosti in načina vožnje ni prilagodil lastnostim in stanju ceste ter preglednosti na njej, zato je na ovinku izgubil oblast nad vozilom, katerega je zaneslo najprej na levo smerno vozišče, nato na desno smerno vozišče in nato izven vozišča na kolovozno cesto, kjer je trčil v obcestno drevo. Obdolženi je utrpel lahko telesno poškodbo. Na njegovem avtomobilu je nastala materialna škoda. Po stališču Policijske postaje Piran je obdolženi tako povzročil prometno nesrečo II. kategorije po drugi alineji drugega odstavka 134. člena ZVCP-1, saj je bila najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana. Po razlagi Policijske postaje je lahko poškodovana oseba tudi sam obdolženec, saj ZVCP-1 ne določa, da mora biti poškodovan drug udeleženec.

10. Razlaga, ki jo je pojmu prometne nesreče v ZVCP-1 dala policijska postaja, je napačna. Že iz namena ZVCP-1¹ izhaja, da se prepoveduje ali hujše sankcionira predvsem tako ravnanje udeležencev cestnega prometa, ki ovira ali

ogroža druge udeležence cestnega prometa ali jim povzroča škodo. Tudi iz določbe prvega odstavka 234. člena ZVCP-1 je razvidno, da je zakonodajalec postavil na

isto raven kot povzročitev prometne nesreče tudi ogrožitev drugega udeleženca cestnega prometa. Iz navedenega tako izhaja, da je za storitev hujšega prekrška lahko relevantno le ogrožanje oziroma poškodovanje druge osebe (ali njenega premoženja) in ne domnevnega storilca prekrška. Navedena razlaga je bila podana tudi v načelnem pravnem mnenju Senata za prekrške, sprejetem že v odločbi št. 3441/83 z dne 6. 11. 1984, in v dne 27. 12. 1985² sprejetem načelnem stališču istega organa, iz katerega izhaja, da voznika, ki se je pri vožnji z motornim vozilom poškodoval, ker hitrosti svoje vožnje ni prilagodil prometnim razmeram na cesti, pri tem pa je bil ogrožen in poškodovan le sam ter je nastala škoda le na njegovem motornem vozilu, ni mogoče kaznovati za povzročitev prometne nezgode. Da je navedenemu stališču sledila tudi praksa organov za postopek o prekrških, pa je nenazadnje razvidno iz stališča, ki ga je do opredelitve pojma prometne nesreče zavzelo Okrajno sodišče v sklepu, s katerim se je izreklo za stvarno nepristojno.³

11. Glede na zgoraj navedeno, je v skladu s prvim odstavkom 235. člena ZVCP-1 v zvezi s tretjim odstavkom 52. člena ZP-1 za odločanje v postopku o prekršku zoper A. A. zaradi storitve prekrška, opisanega v obdolžilnem predlogu Policijske postaje Piran št. 81/11-442308 z dne 14. 3. 2005, pristojen prekrškovni organ Policijska postaja Piran. Navedena odločitev je tudi v skladu s prvim odstavkom 52. člena ZP-1, ki določa, da se o prekrških praviloma odloča po hitrem postopku (pred prekrškovnim organom) in samo izjemoma v rednem sodnem postopku, kakor tudi s temeljno usmeritvijo zakona k poenostavitvi in pospešitvi postopka o prekršku in s tem spoštovanju načel učinkovitosti postopka in odločanja brez nepotrebne odlašanja, ki odkazuje k restriktivni razlagi določb o izjemnem obravnavanju prekrškov v rednem sodnem postopku.

12. Ustavno sodišče je zato odločilo, da je za odločanje v postopku o prekršku pristojna Policijska postaja Piran.

C.

13. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi četrtega odstavka 61. člena ZUstS in četrte alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 93/03 in 98/03 – popr.) v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, Jože Tratnik in dr. Dragica Wedam Lukič. Odločbo je sprejelo soglasno. Sodnik Fišer je dal pritrdilno ločeno mnenje.

Št. P-23/05-11

Ljubljana, dne 24. novembra 2005

Predsednik

dr. Janez Čebulj l.r.

¹ Glej na primer drugi odstavek 24. člena ZVCP-1.

² Zbirka načelnih stališč in načelnih pravnih mnenj Republiškega senata za prekrške v Ljubljani št. 3/86, str. 49/22 in 51/23.

³ Navedena ugotovitev izhaja tudi iz številnih drugih podobnih sporov o pristojnosti, iz katerih je razvidno, da sodniki načeloma oporekajo svoji stvarni pristojnosti za odločanje v takšnih zadevah.